

[Αρχική Σελίδα](#) > ... > [Χρήματα/Χρηματικές Απαιτήσεις](#) > [Διασφάλιση Περιουσιακών Στοιχείων Κατά Τη Διάρκεια Αγωγής Σε Χώρα Της ΕΕ](#) > Portugal

Διασφάλιση περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια αγωγής σε χώρα της ΕΕ

Περιεχόμενο που παρέχεται από

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

Πορτογαλία

1 Ποια είναι τα διάφορα μέτρα;

Τα προσωρινά και ασφαλιστικά μέτρα αποσκοπούν στην προστασία σε ορισμένες νομικές καταστάσεις και συνίστανται, ενδεικτικά, στα ακόλουθα: α) προσωρινά μέτρα στο πλαίσιο του νομικού καθεστώτος του ενήλικα υπό δικαστική συμπαράσταση, που θεσπίζεται από τον [νόμο αριθ. 49/2018, της 14ης Αυγούστου](#). β) δικαστική επιμέλεια της περιουσίας απόντος (άρθρο 1021 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). γ) διορισμός επιτρόπου (άρθρο 17 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). δ) μέτρα αναγκαία για την κηδεμονία σχολάζουσας κληρονομίας (άρθρο 938 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Στόχος των ασφαλιστικών μέτρων (π.χ. εκείνων που προβλέπονται στα άρθρα 362 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) είναι η ελαχιστοποίηση του κινδύνου καθυστέρησης στην έκδοση απόφασης και η διασφάλιση της δυνατότητας εκτέλεσης της τελεσίδικης απόφασης (πρβλ. άρθρο 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Τα ασφαλιστικά μέτρα αποσκοπούν στη διασφάλιση των πρακτικών αποτελεσμάτων της αγωγής, την αποτροπή σοβαρής βλάβης ή την πρόβλεψη της υλοποίησης του δικαιώματος, επιτυγχάνοντας τη βέλτιστη δυνατή ισορροπία μεταξύ της ταχύτητας και της ασφάλειας δικαίου.

Η πολιτική δικονομία της Πορτογαλίας προβλέπει δύο είδη ασφαλιστικών μέτρων:

α) τα συνήθη ασφαλιστικά μέτρα (άρθρα 362 έως 376 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

β) τα ειδικά ασφαλιστικά μέτρα (άρθρα 377 έως 409 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Αναφέρονται ενδεικτικά τα ακόλουθα παραδείγματα:

α) προσωρινή απόδοση περιουσιακών στοιχείων (άρθρο 377 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

β) αναστολή αποφάσεων εταιρειών (άρθρο 380 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

γ) προσωρινή διατροφή (άρθρο 384 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

δ) προσωρινή αποζημίωση (άρθρο 388 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

ε) συντηρητική κατάσχεση (άρθρο 391 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

στ) απαγόρευση εκτέλεσης νέων εργασιών (άρθρο 397 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

ζ) μεσεγγύηση (άρθρο 403 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

2 Υπό ποιες προϋποθέσεις διατάσσονται αυτά τα μέτρα;

Εάν ένα πρόσωπο αποδεικνύει δικαιολογημένο φόβο ότι ένα άλλο πρόσωπο μπορεί να προκαλέσει σοβαρή και ανήκεστο βλάβη στα δικαιώματά του, μπορεί να ζητήσει το κατάλληλο συντηρητικό ή προληπτικό μέτρο για να εξασφαλίσει την ισχύ του απειλούμενου δικαιώματος (άρθρο 362 παράγραφος 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Η λήψη συνήθων ασφαλιστικών μέτρων επιτρέπεται μόνον εφόσον δεν υπάρχει ειδικό ασφαλιστικό μέτρο κατάλληλο για τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης (άρθρο 362 παράγραφος 3 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Επομένως, για τα μη ειδικά ασφαλιστικά μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 362 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ισχύουν οι ακόλουθες νομικές προϋποθέσεις:

α) η κατά τα φαινόμενα ύπαρξη δικαιώματος·

β) βάσιμος φόβος του αιτούντος ότι άλλο πρόσωπο μπορεί να προκαλέσει σοβαρή και ανεπανόρθωτη βλάβη στο δικαίωμά του (*periculum in mora*)·

γ) πρακτική καταλληλότητα του αποτρεπτικού ή προκαταβολικού μέτρου για τη διασφάλιση της ισχύος του απειλούμενου δικαιώματος·

δ) το ζητούμενο μέτρο δεν πρέπει να καλύπτεται από άλλες προληπτικές διαδικασίες.

Για να μπορεί να διαταχθεί ένα μέτρο, πρέπει να υπάρχουν συνοπτικές αποδείξεις της σοβαρής πιθανότητας ύπαρξης του επικαλούμενου δικαιώματος και του δικαιολογημένου φόβου ότι η φυσική καθυστέρηση στην έκδοση οριστικής απόφασης επί της διαφοράς μπορεί να προκαλέσει ανήκεστο βλάβη ή βλάβη η οποία είναι δύσκολο να αποκατασταθεί. Προϋπόθεση είναι να πεισθεί επαρκώς ο δικαστής ότι η έκβαση της κύριας δίκης θα είναι ευνοϊκή για τον αιτούντα, καθώς τα ασφαλιστικά μέτρα συνιστούν σαφή παρέμβαση στην έννομη σφαίρα του καθ' ου η αίτηση (άρθρο 368 παράγραφος 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

2.1 Η διαδικασία

Εκτός από την απαγόρευση εκτέλεσης νέων εργασιών, για την οποία είναι δυνατό να αναληφθεί εξώδικη πρωτοβουλία που ακολουθείται από αίτηση επικύρωσης από το δικαστήριο (άρθρο 397 παράγραφοι 2 και 3 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας), όλα τα λοιπά ασφαλιστικά μέτρα βασίζονται σε αρχική αίτηση ενώπιον του δικαστηρίου στην οποία ο αιτών παρέχει συνοπτικές αποδείξεις για την ύπαρξη του απειλούμενου δικαιώματος και δικαιολογεί τον φόβο βλάβης. Στην αίτηση περιλαμβάνονται κατάλογος πέντε μαρτύρων το ανώτερο, καθώς και άλλα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία ζητήθηκαν, σύμφωνα με το άρθρο 365 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Τα θέματα κατά τόπον αρμοδιότητας ρυθμίζονται από το άρθρο 78 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, βάσει του οποίου:

α) οι αιτήσεις για συντηρητική κατάσχεση και δέσμευση περιουσιακών στοιχείων μπορούν να κατατεθούν στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο για την εκδίκαση της σχετικής αγωγής ή στο δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία ή, εάν τα στοιχεία αυτά βρίσκονται σε πολλές δικαστικές περιφέρειες, σε μια από αυτές [άρθρο 78 παράγραφος 1 στοιχείο α) του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας].

β) για την απαγόρευση της εκτέλεσης νέων εργασιών, αρμόδιο είναι το δικαστήριο του τόπου όπου πρόκειται να εκτελεστούν οι εργασίες [άρθρο 78 παράγραφος 1 στοιχείο β) του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας].

γ) για τα λοιπά ασφαλιστικά μέτρα αρμόδιο είναι το δικαστήριο ενώπιον του οποίου πρόκειται να ασκηθεί η σχετική αγωγή [άρθρο 78 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας].

Η εκπροσώπηση από δικηγόρο είναι υποχρεωτική όταν η αξία του μέτρου υπερβαίνει τα 5.000,00 ευρώ ή όταν μπορεί να ασκηθεί ένδικο μέσο, όπως προκύπτει από τα άρθρα 58 και 1090 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας σε συνδυασμό με το άρθρο 44 παράγραφος 1 του νόμου για την οργάνωση του δικαστικού συστήματος.

2.2 Οι κύριες προϋποθέσεις

Κατά την εκτίμηση των κριτηρίων για την διαταγή ασφαλιστικών μέτρων, το δικαστήριο πρέπει να εξετάζει πάντοτε κατά πόσον υπάρχει βάσιμος φόβος, καθώς και τη σοβαρότητα και τη δυσχέρεια αποκατάστασης της πιθανής προσβολής του σχετικού δικαιώματος. Εκτιμά επίσης κατά πόσον το συντηρητικό ή προσωρινό μέτρο είναι κατάλληλο ώστε στη συγκεκριμένη περίπτωση να διαφυλάξει το δικαίωμα που εικάζεται ότι θίγεται. Πρέπει να διαπιστωθεί η ύπαρξη κινδύνου στην περίπτωση καθυστέρησης.

Το δικαστήριο εξετάζει επίσης κατά πόσον οι διαδικασίες εξαρτώνται ή ενδέχεται να εξαρτώνται από αγωγή που ασκήθηκε ή πρόκειται να ασκηθεί και η οποία βασίζεται στο προστατευόμενο δικαίωμα.

Στη συγκεκριμένη διαδικασία, το δικαστήριο οφείλει να εξασφαλίζει συνοπτικές αποδείξεις (δηλαδή αποδείξεις λιγότερο αυστηρές από εκείνες της κύριας δίκης) σχετικά με την πραγματική πιθανότητα ύπαρξης του προστατευόμενου δικαιώματος και επαρκή αιτιολόγηση του κινδύνου προσβολής του.

Όλα τα ασφαλιστικά μέτρα θεωρούνται επείγοντα και έχουν προτεραιότητα σε σχέση με κάθε άλλη μη επείγουσα δικαστική πράξη (άρθρο 363 παράγραφος 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας), πρέπει, δε, να εκδίδεται απόφαση για αυτά σε πρώτο βαθμό το αργότερο εντός δύο μηνών ή, εάν δεν απαιτείται κλήτευση του καθ' ου η αίτηση, εντός 15 ημερών (άρθρο 363 παράγραφος 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

3 Αντικείμενο και φύση αυτών των μέτρων

3.1 Ποια περιουσιακά στοιχεία μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο αυτών των μέτρων;

Δικαιώματα και κινητά και ακίνητα περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν εξαιρούνται εν όλω ή εν μέρει από τον νόμο μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ασφαλιστικών μέτρων.

3.2 Ποια τα αποτελέσματα αυτών των μέτρων;

Δεδομένου ότι διατάσσονται από τα δικαστήρια, τα ασφαλιστικά μέτρα είναι δεσμευτικά για όλα τα πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου και υπερισχύουν έναντι οποιουδήποτε μέτρου εκδόθηκε από οποιαδήποτε άλλη αρχή (άρθρο 205 παράγραφος 2 του Συντάγματος της Πορτογαλικής Δημοκρατίας). Οποιοδήποτε πρόσωπο παραβαίνει το διατασσόμενο ασφαλιστικό μέτρο υπόκειται σε ποινή για ειδική μη συμμόρφωση, ανεξάρτητα από τυχόν μέτρα εκτέλεσης (άρθρο 375 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

3.3 Ποια η ισχύς αυτών των μέτρων;

Ανεξάρτητα από την απαλλαγή του αιτούντος από το βάρος άσκησης της κύριας αγωγής, το άρθρο 373 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προβλέπει ότι το ασφαλιστικό μέτρο αίρεται και, όταν διαταχθεί, λήγει:

α) εάν ο αιτών δεν ασκήσει την αγωγή από την οποία εξαρτάται το μέτρο εντός 30 ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία ενημερώθηκε ότι η απόφαση με την οποία διατάχθηκε το μέτρο κατέστη τελεσίδικη [άρθρο 373 παράγραφος 1 στοιχείο α) του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας].

β) εάν, μετά την άσκηση της αγωγής, η διαδικασία διακόπηκε, λόγω αμέλειας του αιτούντος, για διάστημα που υπερβαίνει τις 30 ημέρες [άρθρο 373 παράγραφος 1 στοιχείο β) του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας].

γ) εάν η αγωγή απορριφθεί με τελεσίδικη απόφαση [άρθρο 373 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας].

δ) εάν η αγωγή απορριφθεί για διαδικαστικούς λόγους και ο αιτών δεν ασκήσει εγκαίρως νέα αγωγή για να επωφεληθεί από τα αποτελέσματα της προηγούμενης αγωγής [άρθρο 373 παράγραφος 1 στοιχείο δ) του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας].

ε) εάν το δικαίωμα που επιδιώκει να εξασφαλίσει ο αιτών έχει αποσβεσθεί [άρθρο 373 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας].

4 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά ενός τέτοιου μέτρου;

Ναι. Τακτικά ένδικα μέσα ασκούνται παραδεκτά όταν το αντικείμενο της δίκης έχει αξία η οποία υπερβαίνει το όριο αρμοδιότητας του δικαστηρίου ενώπιον του οποίου ασκείται το ένδικο μέσο κατά της απόφασης και η αμφισβητούμενη απόφαση είναι δυσμενής για τον διάδικο που ασκεί το ένδικο μέσο κατά περισσότερο από το ήμισυ του εν λόγω ορίου (άρθρο 629 παράγραφος 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Επίσης μπορούν πάντοτε να ασκηθούν ένδικα μέσα κατά αποφάσεων που αφορούν την αξία ασφαλιστικών μέτρων, για τον λόγο ότι η αξία τους υπερβαίνει το όριο αρμοδιότητας του δικαστηρίου που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση [άρθρο 629 παράγραφος 3 στοιχείο β)], καθώς και κατά των προκαταρκτικών απορριπτικών αποφάσεων επί αρχικών αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων [άρθρο 629 παράγραφος 3 στοιχείο γ) του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας].

Ένδικα μέσα κατά αποφάσεων που διατάσσουν αντιστροφή της διαφοράς μπορούν να ασκηθούν μόνον σε συνδυασμό με ένδικα μέσα κατά αποφάσεων επί του ζητηθέντος μέτρου οι αποφάσεις απόρριψης της αντιστροφής της διαφοράς είναι οριστικές και τελεσίδικες (άρθρο 370 παράγραφος 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Δεν ασκούνται ένδικα μέσα ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου κατά αποφάσεων που διατάσσουν ασφαλιστικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που καθορίζουν αντιστροφή της διαφοράς, με την επιφύλαξη των περιπτώσεων στις οποίες τα ένδικα μέσα ασκούνται πάντοτε παραδεκτά (άρθρο 370 παράγραφος 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Μπορεί να προσφύγει κατά του μέτρου:

- οποιοσδήποτε ηττηθείς διάδικος (άρθρο 631 παράγραφος 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας)·
- οποιοσδήποτε τρίτος ο οποίος υφίσταται άμεση και πραγματική ζημία ως αποτέλεσμα του ασφαλιστικού μέτρου (άρθρο 631 παράγραφος 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Το δικαστήριο που είναι αρμόδιο για την εκδίκαση του ενδίκου μέσου είναι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο στη δικαστική περιφέρεια του δικαστηρίου που εξέδωσε την αμφισβητούμενη απόφαση.

Η προθεσμία για την άσκηση του ενδίκου μέσου είναι 15 ημέρες από την κοινοποίηση της απόφασης (άρθρο 638 παράγραφος 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Εάν το ένδικο μέσο αφορά επίσης την επανεκτίμηση καταχωρισμένων αποδείξεων, η προθεσμία παρατείνεται κατά 10 ημέρες (άρθρο 638 παράγραφος 7 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Ένδικο μέσο κατά διαταγής με την οποία απορρίπτεται κατηγορηματικά ή δεν διατάσσεται το μέτρο έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα [άρθρο 647 παράγραφος 3 στοιχείο δ) του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας]. Στις λοιπές περιπτώσεις, δεν έχει ανασταλτική ισχύ.

Εφαρμοστέα νομοθεσία

[Νόμος αριθ. 41/2013 της 26ης Ιουνίου 2013](#) — Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας

[Νόμος αριθ. 62/2013 της 26ης Αυγούστου 2013](#) — Νόμος για την οργάνωση του δικαστικού συστήματος

Χρήσιμοι σύνδεσμοι

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να απευθυνθείτε στους ακόλουθους ιστότοπους:

[Δικτυακή πύλη της δικαιοσύνης](#)·

[Γενική Διεύθυνση της πολιτικής για τη δικαιοσύνη](#)

[Δικτυακή πύλη CITIUS](#)

[Βάσεις δεδομένων νομικών εγγράφων](#)

[Επίσημη Εφημερίδα](#)

Σημείωση:

Οι πληροφορίες στο παρόν δελτίο δεν δεσμεύουν το σημείο επικοινωνίας του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις, ούτε τα δικαστήρια ή άλλες οντότητες και αρχές. Παρά το γεγονός ότι τα ενημερωτικά δελτία ενημερώνονται σε τακτική βάση, δεν υποκαθιστούν το εκάστοτε ισχύον κείμενο του νόμου και υπόκεινται σε εξελισσόμενη ερμηνεία από τη νομολογία.

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 01/08/2024

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα